

Tien varrelta.

Helsingin Ruusu-Risti-luentojen aiheena on ollut: lokakuun 14 p:nä *Ansait ja valheet*, 21 p:nä *Tolstoin pelastusoppi* ja 28 p:nä *Tolstoin oppi ja okkultinen kokemus*, johon loppui tämän syksyn Tolstoi-sarja; marraskuun 4 p:nä oli esitelmän aiheena *Usko ja kuolema*.

Ruusu-Risti-kongressi pidetään Helsingissä joulukuun 30 ja 31 p:nä 1928 ja tammikuun 1 p:nä 1929. Ensimmäinen kokous on avoin kaikille Ruusu-Ristin jäsenille, toinen ja kolmas looshien jäsenille. Kokoukset pidetään Kulmakoululla, Konstantinink. 33.

Tuonelan tuville muutti lokakuussa vanha helsinkiläinen teosofi ja Ruusu-Ristin jäsen, entinen käsityönopeettajatar *Helmi Helle*, jonka hiljainen ja vaatimaton, mutta samalla iloinen ja selväpiirteinen personallisuus oli voittanut hänelle lukuisan ystäväpiirin. Hänen sairaaloiden ruumiinsa teki kuoleman hänelle tervetulleeksi, ja toisella puolella Helmi Helle suuresti iloitsee terveestä ja elinvoimaisesta käyttövälineestään, joka ei aseta esteitä elämälle, työlle ja harrastuksille.

Helsingin Ruusu-Risti-ryhmä piti ensimmäisen kokouksensa tänä syksynä lokakuun 28 p:nä Kulmakoululla, Konstantinink. 33. Ohjelmassa oli kuorolaulua, yksinlaulua (Piippa Heliö), lausuntoa (Bertha Lindberg), esitelmä kesäkursseista Jyväskylässä (Hilja Kettunen), pianonsoittoa (Väinö Lahti) ja keskustelua (P. E:n alustama). Yhdessä vietetty ilta oli virkistävä ja päätettiin kokoontua seuraavan kerran marraskuun 25 p:nä k:lo 7 i. p. samassa paikassa.

Jyväskylän Ruusu-Rististä kirjoitetaan meille, että Jussi Pohjanmies on perustanut ison kuoron, nimeltään *Matineakuoro*, johon heti ilmoittautui 46 osanottajaa. Sen tarkoituksena on avustaa matineoissa ja käydä laulutervehdyksellä sairaaloissa, kunnalliskodeissa y. m. Jyväskylän R. R:n työ herättää toiveita kauniista tulevaisuudesta; mieliala on vapautunut ja iloinen, täynnä uutta uskoa ja luottamusta.

Tampereen Ruusu-Risti on alkanut entistä vilkkaammin toimintansa, kokoontuu kaksi kertaa kuussa ja toivoo saavansa uusia jäseniä piakkoin, kirjoitetaan meille.

„**Ruusu-Ristin** juuri tullut lokakuun numero oli verraton; siinä oli runsaasti hengen aarretta“, kirjoitti meille Veikko Palomaa Jurvalta.

Ruusu-Risti-työntekijämme J. R. Hannula kertoo kesänäikaisesta työstään: Mainitsen vaan lyhyeen, että olen kirjoja kaupitellen pyöräillyt

noin 70 pitäjässä Pohjanlahden rantamilla, Savossa ja Karjalassa. Samalla olen valmistanut uutta kirjaa, joka sisältää jonkunlaista ruusu-ristiläisen elämänfilosofiaa. – Ja ettäkö mitä muuta kuuluu? No, kiipesin kerran kahden järven välissä pitkälti ja korkealle kohoavan kallioharjanteen vierelle ajatellen: “Täytyypä tässä joskus oikein istua ja elää järviharjanteisen Suomen tunnelmassa.” Ja siinä istuissani ja ihaillessani oli kuin kuuluisi kuiske: “On tämä sentään toista kuin – Galileassa.” Tietysti minä olen lapsena lukenut Bibliaa, mutta sitä en tällä kertaa ajatellut. Tunsin vaan tuota kummaa Suomi-Galilean tuntua. Nousin, kiiruhdin jälleen matkalle. Kuin jossain pyhässä paikassa pistäytyneenä. – Kerran istuin eräässä sisäjärven laivassa, katsellen iltapäivä-auringon valossa ohikiitäviä ulapoita ja saaria. Sanon kuin automaattisesti: “On tämä maa – ihana.” Kestävyyttä vain laulamaan, kun missä miestä tarvitaan. – Kerran tulen ajatelleeksi ihmisten moninaista ruhjoutumista. Niitähän nyt ruhjoutuu ja ruhjoutuu. Huomaan katselevani omia jalkojani ja sanovani: “Mitähän jos joku luu, vaikka jalkaterän luu, tässä nyt katkeaisi?” Pysähdyn mietteissäni ja huomaan sanovani: „Mutta mitä järkeä siinä olisi? Sillä olisihan kuitenkin ryhdyttävä kasvattamaan katkennutta luuta jälleen ehjäksi. On niinollen järkevämpää antaa luitten olla ehjänä.” Ja lisäksi: “Niinpä pysyköötkin luut ehjinä!” Seuraavana päivänä ajaessani alamaata kuormitetulla pyörällä, on kuin mikä vimma vääntäisi pyörääni yli maantien kivikkoon, jonne paiskaudun sopivanlaisella ryminällä. Ja vaikka se matka kesti vain sekuntien verran, ennätin kuitenkin ajatella: “Jaa-a, tuonne sitä nyt mennään!” Ennätettyäni kivikkoon pitkälleni huomasin olevani hämmästyksen vallassa ja sanovani: “Tällaisia töytäyksiä ei kannattaisi olla kovin useasti.” Kompuroin ylös, tunnen säärissäni kovaa jomotusta. Hyppelen maantiellä sivellen säariäni ja huomaan sanovani: „Luut ovat ehjät.” Eteenpäin ajellessani filosofeerailin näin: “Turhaa on ihmisten ruhjoa ja kolhia toinen toisiaan, niin syntisten kuin hurskaittenkin.” Ja itseäni kääntyen jatkan: “Kunhan et sinä kolhi toisia, niin on ainakin jonkunlainen mahdollisuus, että omatkin luusi säästyvät työtä varten.” – Seuraavalla viikolla selailen erästä julkaisua, jolloin katseeni kiintyy erääseen kuvaan, jonka alla muistaakseni luen: “Hän suojelee heitä vaaroissakin.” On kesäistä iltahämystä, ajelen erittäin mäkiseltä tiellä. Ja eikös vaan: lasketan jälleen kivikkoiseen maantienojaan! Pyöräni pysähtyy, en kaadu, mutta tunnen voimakkaan töytäyksen altapäin. “Joko taas!” ajattelen. Tarkastan pyörääni ja huomaan, että

takapyörän vanne on mutkalla sisään päin. Silmiini häämöittää punertava sisäkumi. Avaan nopeasti venttiilin, lasken ilman pois. Kysyn itsekseni: "Mutta miksi ei sisäkumi räjähtänyt?" Samalla otan kiven kumpaankin käteeni ja alan takoa vannetta suoraksi. Alan epäillä, josko tästä kalua tulee. Silloin on kuin pyörä puolestaan puhuisi: "Hakkaa vaan!" Ja kun se on vanha ja uskollinen pyörä, niin minä luotan sen huomautukseen. Otan jälleen kiven kumpaankin kouraan ja alan mätkiä, kunnes vanne on jotakuinkin entisellään. Ajattelen taas: "Niin, vanhan liiton henki se on ihmisten ruhjomisen kannalla, mutta yrittääkö se valaista järkeä? Mutta tämä pyörä? Kas, sekin osaa järkeä valaista." – Se pyörä onkin uskollisesti palvellut 15 vuotta. Mutta nyt se jo toisinaan haastelee: "Hanki auto, hanki auto!" Minä vastaan: "Milläs minä –?" Ja pyörä lisää: "Rohkea rokan syö!" Mutta jatkaa sitten kuin hiljempää: "Ensi keväänä on pantava takapyörään uusi vanne." Ajattelen silloin, ehkä hiukan pettyneenä: "Mutta auto –?" "Siltä varalta, siltä varalta", lisää pyörä. Ja on kuin me molemmat hiukan hymyilisimme. Sitten sanomme, näin syksyn tullen, minä ja se pyörä: "Näkemiin, keväällä tavataan." Aikansa kullakin. Nyt alkavat syys- ja talvityöt.

Indialaisesta vapaasta koulusta kirjoittaa Rafael Ronimus meille: Jo vuonna 1901 perusti meilläkin tunnettu intialainen runoilija Rabindranath Tagore – hän on yksi Nobel-palkinnon saajia! – oman vapaan koulun, "Visva Bharatin", Santiniketaniin, joka sijaitsee Britt. Intiassa. Seuraavassa tahdomme hiukan selostaa tämän syvämietteisen ja silti myös käytännöllisen kirjailijan omiin kokemuksiin perustuvia kasvatusaatteita.

Tagorea ei koulunkäynti huvittanut, sillä jo 13-vuotiaana lakkasi hän käymästä koulua: koulupakon kiusallisuus oli hänestä sietämätön!

Koulunkäynti oli hänelle täydellinen raskaus ja piina, ja myöhemmin selvisi hänelle, että tuo johtui vallitsevan kasvatusjärjestelmän luonnottomasta painosta. Hän teki sen varsin oikean huomion, että lapsi elämänsä tärkeimpänä ajankohtana siirretään ikäänkuin johonkin kasvatustehtaaseen, mistä puuttuu elämää, väriä ja missä se on eristettynä kaikesta muusta luonnosta ja elämästä. Päästyään juuri tajuamaan elämän jumalallisen lahjan, kytetään lapsi kylmien, valkoisten seinien vankilaan. Tämän saa aikaan mahti, jota kuriksi nimitetään ja joka kuolettaa lapsen sielun herkkyyden, sielun, joka aina on liikkeessä levottomana ja innokkaana, saadakseen tietonsa pääasiallisesti luontoäidiltään. Lapsen täytyy istua tuolla liikkumattomana, kuten museon katseltavat esineet,

samalla kuin opetusta jaetaan ylhäältä päin paiskaten, kuni jääraheet kohtaavat kukkasia. Tuota puristusta vastaan kapinoi jo nuorena Tagoren herkkä sielu, ja niin jäi hän pois koulusta vanhempainsa suureksi kauhuksi.

Myöhemmin selvisi hänelle, että lapsen ympärillä täytyy olla sellaisia luonnonesineitä, joilla on oma kasvattava arvonsa. Lapsen sielun täytyy saada syöstä kaikkeen, mitä elämässä ilmenee, ja hämmästyä siitä. Jokainen uusi päivä kiinnittää silloin hänen tarkkaavaisuuttaan elämän uusiin tosiasioihin. Tämä on parhain opetusmenetelmä lapsille. Mutta koulussa sensijaan kullekin viikon päivälle ja tunnille kuuluu tarkoin määrätty kirja, jota konemaisesti käsitellään. Siten ei lapsen mieltä kiihoteta sellaisilla tarpeellisilla tilapäisyllätyksillä, joita luonto tarjoaa.

Tagore on sijoittanut koulunsa luonnon helmaan, jota hän rakastaa. Hän kokoaa tavallisesti lapsensa ja oppilaansa jonkun tuuhean puun varjoon ja opettaa heille kaikkea, mitä vain kykenee. Hän leikkii heidän kanssaan, esitelmöi heille kansansa ikivanhoista kertomaruonoista ja laulaa heille omia laulujaan. Samalla tutustuttaa hän heitä luontoon ja sen salaisuuksiin ja ympäristön vapaaseen henkeen.

Luodakseen täyskulttuurista elämää kutsui hän kaupungista huomattuja taiteilijoita vapaaseen kouluunsa. Taiteilijat saivat elää koulussa ja vapaasti luoda teoksiaan. Poikain ja tyttöjen tuli seurata heidän työtään halunsa ja taipumuksiensa mukaan. Aivan samoin menetteli hän myös luodessaan omia teoksiaan. Hän sepitti lauluja ja runoja ja kutsui opettajat ympärilleen lukemaan ja laulamaan. Myös lapset saivat olla läsnä kuuntelemassa runoja ja lauluja, jotka tuoreeltaan pulppuivat runoilijan sydäimestä. Näin syntyi elävä yhteistyö, josta lapset pääsivät omistamaan jotain elämää edistävää, kehittävää ja jalostavaa.

Noin päilyy Tagoren vapaan koulun yllä taivaan avoin kauneus ja eri vuoden ajat vierivät väriensä koko loistossa oppilaiden ja opettajien silmien editse. Koulussa järjestetään myös vuodenaikaan juhlia, joihin luonto itse lähettää kutsun.

Koululapset auttavat naapureita ja tahtovat olla kosketuksessa ympäristön elämän kanssa. Heillä on oma vapaa kasvu- ja leikkipaikkansa, mikä on heille suureksi onneksi ja riemuksi. Koulussa pyritään myös siihen korkeaan vapauteen, missä ei ole rotu- tahi kansallisennakkoluuloja, vaan missä viihtyy myötätunto koko ihmiskuntaa kohtaan. Todellakin seurattava esimerkki!

Tagore koettaa suojella lapsiaan sellaisilta huonoilta menettelytavoilta, jotka ilmenevät kansallisten ennakkoluulojen täyttämässä historian ja

maantiedon oppikirjoissa, jotka aiheuttavat lapsissa henkistä tylstymistä, katkeruutta, vihaa ja kaunaa muita rotuja vastaan. Ja kun Tagoren vapaan koulun yhtenä päämääränä on pysyä ulkopuolella rotujen, on hän kutsunut kouluunsa myös huomattavia kykyjä lännestä. Ja niin painaa ihmisrotujen eheyttämisen jalo ja ylevä ihanne korkean leimansa Tagoren vapaaseen kouluun.

Henry Ford, maailman rikkain mies ja tuhansien nuorukaisten sankari-ihanne, uskoo lujasti karmaan ja jälleensyntymiseen. Äskeisessä haastattelussa hän sanoi, että jälleensyntyminen on kaiken tiedon perusolemus. "Mikä sai Teidät omaksumaan uskon jälleensyntymiseen?" kysyi haastattelijä. "Omaksuin jälleensyntymisopin kahdenkymmenen kuuden vuoden ikäisenä", vastasi Ford. "Aatteen sain eräästä Orlando Smithin kirjasta. Ennenkuin keksin tämän teorian, olin rauhaton ja tyytymätön – ilman kompassia, niin sanoakseni. Uskonto ei tarjonnut mitään asiallista – en ainakaan osannut sitä löytää. Ei työkään voinut antaa minulle täyttä tyydytystä. Työ on turhaa, ellemme saa käyttää hyödyksemme toisessa elämässä sitä kokemusta, jonka toisessa saavutamme. Keksittyäni jälleensyntymisen olin kuin löytänyt yleismaailmallisen suunnitelman. Ymmärsin, että minulla olikin tilaisuutta viimeistellä aatteitani. Aika ei enää ollut rajoitettu. En enää ollut kellonviisarein orja. Oli aikaa suunnitella ja luoda. Jälleensyntymisen löytäminen sai mieleni rauhoittumaan. Olin nyt asettunut paikoilleni. Tunsin, että elämän mysteeriä vallitsi järjestys ja edistys. En enää muualta etsinyt elämän ongelman ratkaisua. Jos säilytätte muistiinpanon tästä keskustelusta, kirjoittakaa se niin, että se rauhoittaa ihmisten mieliä. Tahtoisin toisillekin välittää sitä tyyneyttä, jonka pitkälle ulottuva näköala elämästä antaa meille."

Reformatorn, organ för kropps- och själshälsa, on lähettänyt meille tämän vuoden kesänumeronsa, jonka sisältö on läpeensä kaunis ja arvokas. Sen sisällyksestä panemme erittäin merkille Gutten (Soldanin) runosikermän *Helga symboler*, joka on syntynyt korkean inspiratsioonin puhtaasta lähteestä ja epäilemättä voisi saada soiton soimaan jonkun säveltäjämme sielussa. Aikakauslehden toimittajana on Emilie Finne, ja ilmestyy se neljä kertaa vuodessa. Sen tilaushinta on Smk. 14:– vuodessa, ja toimituksen osoite on Purmo, Nordanå.

Minä uskon – on nimeltä Erkki Melartinin äsken julkaisema aforismi-kokoelma. Kirjan lukee ahneella jännityksellä ja riemukkaalla

hyväksymisellä, välistä hymyillen, välistä heltyen. Tekijän kotijumalien joukosta kaipasimme kuitenkin H. P. B:n, sillä teosofiset kirjat tuskin kuuluvat niiden joukkoon, joita yleensä luetaan.

Kiusausten koulussa, P. E:n viimeisyksyinen esitelmäsarja, joka käsitteli elämän moninaisia kokeita ja läksyjä, ilmestyy jouluksi Mysticin julkaisemana.

Ihmisen ravitseminen, Toivo Uuskallion uusi kirja, on henkevästi ja hauskaasti kirjoitettu puolustus ei ainoastaan kasvisruoan, vaan vieläpä keittämättömän kasvisruoan eli "elollisen ravintotalouden" puolesta. Kirja on tehossaan kuin kiellettyä lukemista niille, jotka eivät halua tosi teossa hiukan "parantaa elämäänsä."

Uusia kirjoja lähettää Suomen Teosofinen Seura kiitettävällä ahkeruudella maailmaan. Äsken on ilmestynyt Ernest Woodin kirja *Seitsemän sädettä*, engl. suom. J. T., ja Krishnamurtin *Onnen valtakunta*, suom. H. J.

Ensi vuoden tilauslista jaetaan tämän numeron mukana kaikille tilaajille.

(Ruusu-Risti 1928 Marraskuu N:o 9, s. 325-328)